

Agnes slap aldrig rigtigt fri af Hemingways skygge. Nu spiller hun hovedrollen i Mich Vraas roman

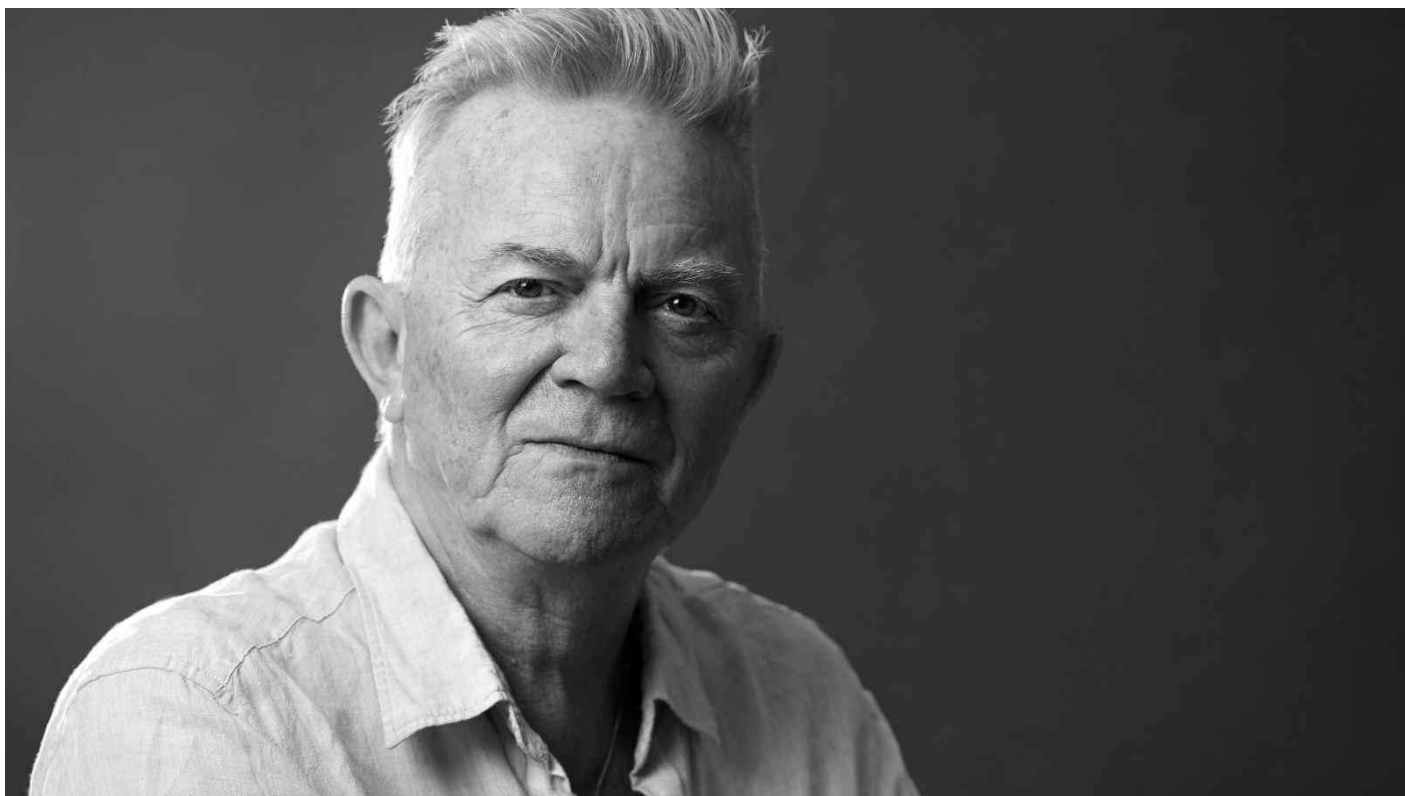

Foto: Emilie Vraa.

LONE KÜHLMANN

07.06.2026

BØGER // ANMELDELSE – Ernest Hemingway må finde sig i at indtage en birolle i Mich Vraas roman om forfatterens store kærlighed, Agnes von Kurowsky, og man kan roligt sige, at Mich Vraa tager Agnes’ parti i bogen, skriver Lone Kühlmann. “Men det er jo også hende, der fortæller. Og bortset fra at være en stor forfatter var Hemingway eksponent for en type maskulinitet, som man ikke rigtigt kan se, hvad man skal bruge til i dag.”

Mich Vraa: *Jeg er ikke Catherine*

Lindhardt og Ringhof

448 sider

Bogen er udkommet.

Mich Vraa er en modig mand. Det kræver betydelig selvtillid at skrive op mod Ernest Hemingway: Pulitzer- og Nobelprisvinder og af mange tilbedende læsere betragtet som verdens største forfatter. Men det gør Vraa i *Jeg er ikke Catherine*. Catherine er den amerikanske løjtnant Frederic Henrys store kærlighed i Hemingways gennembrudsroman *Farvel til våbnene* fra 1929, som Vraa nyoversatte i 2024.

Han er tydeligvis blevet fascineret af hende, og hvordan hun bliver beskrevet af Hemingway, og nu har han skrevet en roman, hvor hun er hovedpersonen, og Hemingway spiller en birolle. Godt nok en meget vigtig birolle.

Jeg synes, at Vraa slipper godt fra det. Han havde krog i mig.

Titlen demonstrerer, at virkelighedens Agnes von Kurowsky i hele sit liv lagde afstand til den måde, Hemingway brugte og, syntes hun, misbrugte hende og deres stormende kærlighedsforhold.

Det var meget kort, varede kun et halvt år, men var så meget mere intenst. Hun var sygeplejerske og passede den purunge Hemingway, da han i 1. verdenskrigs sidste år blev indlagt på et amerikansk hospital i Milano med kroppen fuld af granatsplinter. Selv om han senere fremstillede sig selv som krigshelt, var han ambulancefører, da han blev skudt. Men skudt blev han, og han var igennem en række smertefulde operationer, før han blev udskrevet.

“Mich Vraa skriver som regel fiktion meget tæt op ad virkeligheden. Det gør han også her, og man fornemmer virkelig, at der ligger en omfattende research bag historien

Selv om han kun var 19 år, var han en flot mand og vanvittig charmerende. Han gjorde stormkur til Agnes, og hun faldt for ham, selv om aldersforskellen nagede hende. Hun var 26. Han talte hele tiden, og han talte hende stort set ned i hospitalssengen, selv om hun havde mere seksuel erfaring, end han havde.

Hun havde været kæreste med en læge på New Yorks Bellevue Hospital under sin uddannelse. Han havde friet til hende, men hun sagde nej. Hun var blevet sygeplejerske for at gøre en indsats i krigen i Europa, og fordi hun ville opleve verden. Oprindeligt arbejdede hun som bibliotekar og boede med sin mor i Washington D.C., men følte, at livet gik forbi hende, og at hun var ved at blive kvalt af den indelukkede atmosfære hos moren.

Dødeligt forelsket

Der var ikke noget indelukket over livet i Milano, og slet ikke over livet med Ernie. Hun blev betaget af, at han registrerede alt, hvad der skete omkring ham, og kunne gengive alle detaljer. Træet uden for vinduet, lyset i gruset, hvordan folk bevægede sig, og hvad de sagde, og på hvilken måde. Samtidig opdagede hun også, at han sommetider gjorde andres oplevelser til sine egne. Man kunne sige, at han var fuld af løgn og ikke altid kunne skelne mellem virkelighed og fiktion. Med andre ord: Han var forfatter, og på mange måder var hans bøger en forløber for det, vi i dag kalder autofiktion.

Det var krigens sidste år, og selv om det ikke blev sagt ligeud, lå det i luften, at det var helt i orden, at sygeplejerskerne flirtede mildt med de ofte døende patienter for at muntre dem lidt op. De holdt også en ikke særlig hemmelig bar til sig selv og patienterne, og alle røg som skorstene. Ikke mindst Ernie, som allerede dér var i gang med at lægge an til livslang alkoholisme.

 Vraas roman er i vid udstrækning bygget på Agnes' dagbog fra den periode og på de mange breve, hun skrev til Hemingway

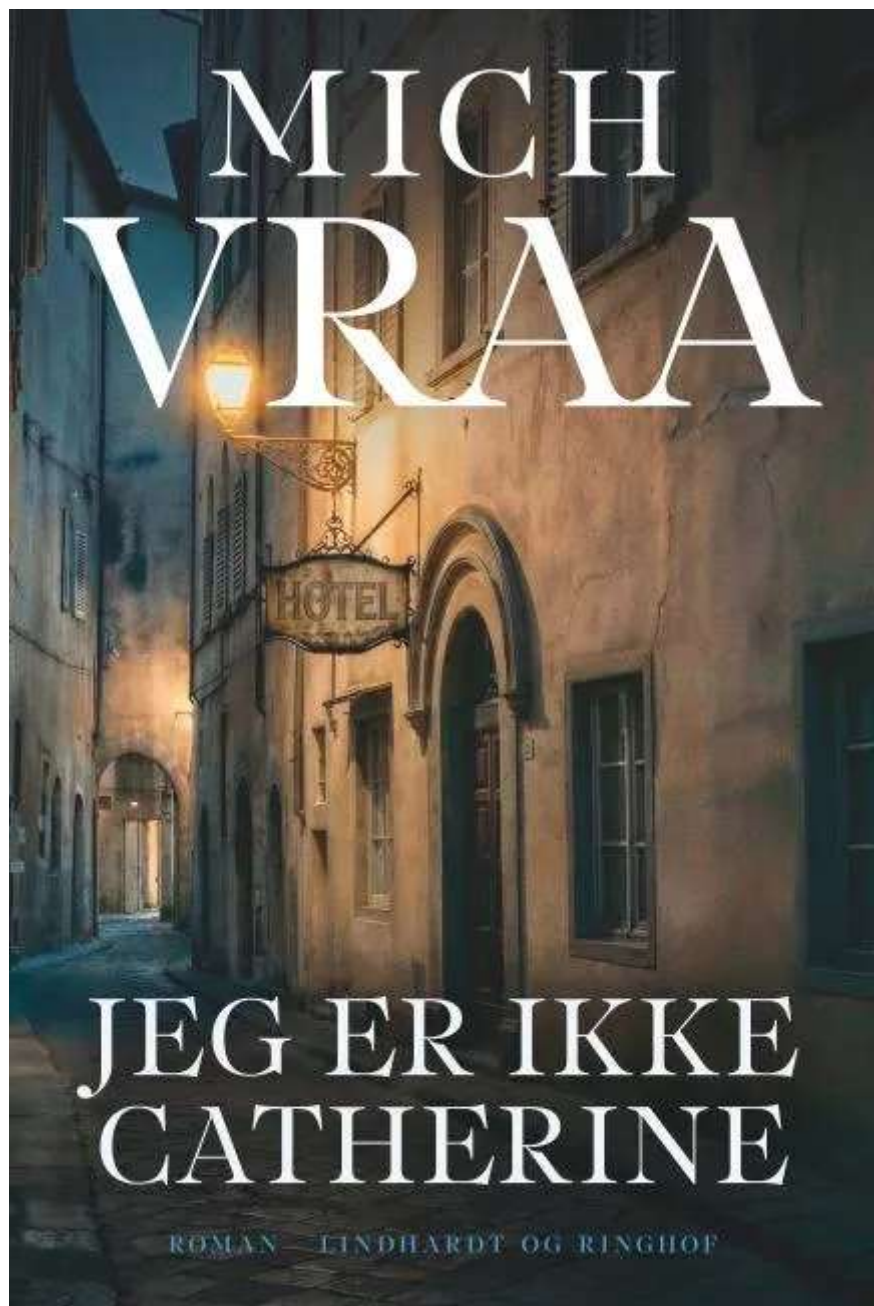
Der blev set gennem fingre med temmelig meget, men i hvert fald her i romanen bliver Agnes opdaget af forstanderinden, da hun uden tøj på er ved at kravle op i Hemingways seng. Det er alligevel at gå over stregen, og Agnes bliver forflyttet.

De beholder forbindelsen, og Vraas roman er i vid udstrækning bygget på Agnes' dagbog fra den periode og på de mange breve, hun skrev til Hemingway. Hans breve er gået tabt. Brevene har været kendt i mange år og er citeret i flere bøger om Hemingway, men det er første gang, de er brugt i en roman om Agnes.

Mich Vraa skriver som regel fiktion meget tæt op ad virkeligheden. Det gør han også her, og man fornemmer virkelig, at der ligger en omfattende research bag historien, som han lader Agnes fortælle i første person.

Hemingway er dødeligt forelsket og frier til hende, til hun giver efter, men det kommer alligevel bag på hende, da han uden at spørge hende har bestilt dobbeltkahyt på et skib hjem til USA, da krigen er forbi. Han er dybt såret over, at hun nægter at følge med, men hun lover at komme, når hun er færdig med sit arbejde i Italien. Det gør hun ikke. Hun skriver et brev til ham, hvor hun gør det slut. Aldersforskellen er for stor, og han er for umoden. Ud fra alle beskrivelser knuser det hans hjerte. Og Agnes glemmer heller aldrig ham.

Hun er glad for sit arbejde for Røde Kors og er anerkendt som en meget dygtig sygeplejerske. Hun bliver i Italien og arbejder senere i Rumænien, inden hun kommer tilbage til USA efter flere år.

Efterhånden kan hun ikke holde det ud

Mich Vraa fremstiller hende som en dygtig og selvstændig kvinde, som har lidt svært ved at knytte sig til andre mennesker. Muligvis fordi hun mistede en søster som barn og altid har en fornemmelse af, at moren foretrak søsteren, og at hun selv burde være død i stedet for. Hun vælger i flere år at arbejde i katastrofeområder, hvor der ikke er tid til at udvikle et privatliv. Hemingway er i baghovedet, men det er for hende et afsluttet kapitel, og det er en ubehagelig overraskelse for hende, da *Farvel til våbnene* udkommer 11 år efter deres kærlighedsforhold.

Han bliver verdensberømt på bogen, og hun kan ikke åbne en avis eller et blad uden at støde på ham. Alle kollegerne fra dengang kan naturligvis huske det umage, men meget forelskede par og går ud fra, at hun er smigret over den rolle, hun spiller i hans

bog. Det er hun også lidt i begyndelsen, men efterhånden kan hun ikke holde ud, hvordan han fremstiller hende.

I bogen er Catherine en billedskøn englænderinde, som bliver gravid med forfatterens alter ego og flygter med ham under krigen. Det ender tragisk, da både hun og barnet dør i barselsseng og efterlader hovedpersonen trøstesløs. Agnes er ikke fri for at opfatte det som en hævn, at han slår hende ihjel i bogen. Hun føler også, at han bruger hende som rekvisit for at stille sig selv i relief som følsom krigshelt.

“Vraa lader Agnes og Ernie mødes i et kort glimt på en bar i Havana. Hemingway er omgivet af et fordrukkent hof af spytslikkere og er selv så fuld, at han dårligt fatter, hvor han er

Farvel til våbnene blev betragtet som nærmest den ultimative antikrigsbog, men Mich Vraas Agnes væmmes ved det, hun opfatter som Hemingways hykleri, når han fordømmer død og ødelæggelse og selv ustandseligt tager på storvildtjagt i Afrika og nedlægger den ene løve og elefant efter den anden.

Hun får ikke selv børn, men efter et mislykket ægteskab med en drukkenbolt gifter hun sig med en enkemand, hvis døende hustru hun har passet på et tuberkulosehospital, og lever meget lykkeligt med ham og hans tre børn.

Vraa lader Agnes og Ernie mødes i et kort glimt på en bar i Havana. Hemingway er omgivet af et fordrukkent hof af spytslikkere og er selv så fuld, at han dårligt fatter, hvor han er. Hun forlader hurtigt baren, men får på vej ud øjenkontakt, og hun hører ham mumle: “Ag, Ag”.

Som læser kan man ikke undgå at tænke på, hvad der var sket, hvis han var ædru. Men det var han sjældent på det tidspunkt.

Man kan roligt sige, at Mich Vraa tager Agnes’ parti i bogen. Men det er jo også hende, der fortæller. Og bortset fra at være en stor forfatter var Hemingway eksponent for en type maskulinitet, som man ikke rigtigt kan se, hvad man skal bruge til i dag. Selv om den afgjort ikke er uddød.

Jeg har uvidenskabeligt spurgt mig for blandt yngre læsere. Tre ud af 20 læser Hemingway. Deraf to kvinder. Fordi det er klassikere. Det samme siger mit lokale bibliotek. Ikke det store, men løbende. “Han er jo en klassiker.”

Ernest Hemingway var ikke noget lykkeligt menneske. Efter flere mislykkede selvmordsforsøg skød han sig som knap 62-årig i 1961. Agnes blev 92, men slap aldrig rigtigt fri af hans skygge. På et tidspunkt flyttede hun fra sit hjem i Key West, fordi

hun hørte sit navn nævnt, når turistbusserne kørte forbi hendes hus. Sammen med Hemingways.

Jeg er ikke Catherine

Lone Kühlmann

Mich Vraa

POV Weekend

LONE KÜHLMANN

Lone Kühlmann er journalist og forfatter. Hun har bestredet en række tillidsposter, bl.a. som formand for TV2Danmark 1995-99.

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**

For kun 25 kr. om måneden giver du POV International mulighed for at bringe uafhængig kvalitetsjournalistik.

25 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

PODCAST

POV International

OM POV

REDAKTION

SKRIBENTERNE

GÆSTESKRIBENTER